

Centrum přírodovědných a technických oborů

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí n. L.
Přírodovědecká fakulta UJEP
Pasteurova 3632/15
400 96 Ústí nad Labem

Mgr. Vladan Hruška, Ph.D.

E-mail: vladan.hruska@ujep.cz
Tel.: +420 475 286 762
Kancelář: 4.32

Mgr. Jan Piša

E-mail: jan.pisa@ujep.cz
Tel: +420 475 286 772
Kancelář: 5.56

Mgr. Zdeňka Smutná

E-mail: zdenka.smutna@ujep.cz
Tel.: +420 475 286 772
Kancelář: 5.56

RNDr. Silvie Rita Kučerová, Ph.D.

E-mail: silvie.kucerova@ujep.cz
Tel.: +420 475 286 770
Kancelář: 5.54

Mgr. Petr Meyer

E-mail: petr.meyer@ujep.cz
Tel: +420 475 286 768
Kancelář: 5.53

AKTÉŘI ROZVOJE

PŘEDSTAVENÍ VÝZKUMU/TECHNOLOGIE

Rozdílná rozvojová úroveň států, regionů, měst i venkovských oblastí je často připisována geografické diverzitě v podobě přírodních podmínek, dostupnosti zdrojů, nebo poloze vůči hlavním ekonomickým centrům. Navzdory těmto těžko ovlivnitelným předpokladům jsme si vědomi, že **kvalitu života, ekonomickou a sociální stabilitu** i další (ne)měřitelné aspekty úrovně jednotlivých míst snad ještě více ovlivňují činnosti mnoha formálních i neformálních organizací, skupin a jednotlivců, kterým říkáme aktéři rozvoje.

Naším cílem je objasnit roli těchto aktérů s ohledem na zdroje, které má k dispozici (lidský, sociální, ekonomický kapitál...) a formální či neformální institucionální bariéry, ale především nás zajímají **dopady těchto aktivit na rozvoj okolního prostředí**. Za zásadní v tomto ohledu považujeme **pochopení vztahů**, které jednotlivé aktéry z různých sfér do určité míry propojují ve vzájemně propletených sítích společenských, politických a ekonomických vazeb.

Tomuto obecně definovanému tématu se věnujeme zejména ve třech specifických rovinách (viz doplňující informace).

POTENCIÁLNÍ UŽIVATELÉ

Veřejná správa, podnikatelské subjekty, nevládní neziskové organizace, regionálně rozvojové organizace (např. MAS), výzkumné a vzdělávací instituce.

VÝHODY TECHNOLOGIE A VYUŽITÍ NA TRHU

- Zvyšování sociálního kapitálu – podpora kooperace mezi aktéry lokálního a regionálního rozvoje,
- Doporučení pro veřejnou správu (obce, kraje, státní instituce),
- Aplikace do výuky na ZŠ/SŠ/VŠ,
- Doporučení pro regionálně rozvojové politiky různých řádovostních úrovní (EU, stát, kraj, obec) i sfér (sociální, školství, rozvoj venkova, zemědělství),
- Analýzy prostorových vztahů za pomoci geografických informačních systémů (GIS).

DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

1. Vladan Hruška a Jan Píša se zaměřují na aktéry, kteří svou činností **napomáhají transformaci starých průmyslových regionů**. Takové regiony jsou si často velmi podobné z hlediska historického vývoje doprovázeného úpadkem klíčových průmyslových odvětví a snahou o řešení vyplývajících ekonomických, společenských i environmentálních problémů. Příběh jejich proměny se však obvykle liší, a to rávě v závislosti na rozdílných způsobech jednání rozvojových aktérů a jejich schopnosti využít této transformace nejen k osobnímu užítku, ale i ku prospěchu celého regionu.
2. Zdeňka Smutná se zabývá **venkovem a aktéry, kteří mají, nebo by potenciálně mohli mít vliv na lokální ekonomiku a udržitelný rozvoj venkova**. Hlavní oblastí výzkumu je **zemědělsko-potravinový systém**, který nabízí příležitosti pro diverzifikaci činnosti venkovských podniků a vybudování životaschopného regionálního trhu s potravinami. Takovými aktéry rozvoje pak mohou být například podnikatelé – zemědělci, kteří se snaží zapojovat do regionálního trhu s potravinami a podniky v turismu, které od zemědělců odebírají suroviny do svých provozoven. Příležitostí však může být více, a to třeba pro další podnikavé jedince, kteří by měli zájem zpracovávat suroviny z místních zdrojů a nabízet je konečným spotřebitelům – třeba i místním obyvatelům, nebo institucionálním odběratelům, jako jsou školy. Otázkou je, jak tyto iniciativy mohou podporovat stávající organizace na venkově – tedy MAS, zájmové spolky, apod., případně jakou podporu mohou poskytnout místní samosprávy.
3. Silvie R. Kučerová a Petr Meyer **řeší roli škol a vzdělávacích institucí v různých typech území**. Zatímco města plní funkci center a soustřeďují v sobě větší množství a škálu vzdělávacích institucí, pro venkovskou obec může být klíčová přítomnost i jen malé základní nebo mateřské školy. Od toho se také odvíjí charakter řešených problémů a témat. Města dávají žákům a jejich rodičům větší možnost volby školy, protože jich je zde na menší vzdálenosti více na výběr. To zároveň větším městům umožňuje realizovat školskou politiku, kdy se některé školy mohou stát upřednostňované a jiné znevýhodněné. Venkovské školy, které bývají menší, skýtají například výhodu méně anonymních vztahů a větší svázanosti s místním prostředím. Klíčové pro všechny typy území jsou analýzy prostorového rozmístění škol, jejich vzájemných vztahů a charakteristik dojížděky.